

Judices quo jure teneantur a receptione munerum abstinere, et quid si recipiant, et quando; ac quae munera recipere possint, vel non. Vide *verb. Xenia*, num. 2 ad 15.

Auditors Rotae, episcopi et regulares, quid de ipsis circa munerum receptionem, vel largitionem, num. 16 ad 25.

Quae personae donare possint, vel non, et in qua quantitate, num. 24.

Alia ad rem, num. 25 ad 51.

Z

ZELOTYPYIA (VII, 1555).

Zelotypia quid sit, et quid de ipsa. Vide *verb. Zelotypia*, n. 1 ad 5.

ZENITH.

Zenith quid sit, et significet. Vide *verb. Mundus*, n. 129.

ZINGARI, ZINGARÆ (VII, 1557).

Zingari, vel Zingaræ bonam, vel malam fortunam se divinare jactantes quomodo peccent, et quando puniri possint ab inquisitoribus. Vide *verb. Zingari*, n. 1, 2 et 3.

Zingari in quo possint esse testes idonei, num. 4.

Emens rem a Zingaribus ad quid teneatur, n. 5, 6 et 7.

Alia de Zingarorum moribus descendencia, ac mulieribus, num. 8 ad 12.

ZIZANIA (VII, 1559).

Parabola Christi de zizania elucidatur. Vide *verb. Zizania*, per totum.

ZODIACUS.

Zodiacus quid sit cum duodecim ejus signis. Vide *verb. Mundus*, num. 155 et 156.

Quodlibet ex zodiaci signis continet triginta gradus, num. 157.

Zodiaci signa peculiaribus figuris exprimuntur, num. 159.

Dicta duodecim signa dividunt zodiacum in duodecim partes correspondentes duodecim mensibus anni, num. 140.

ZONA.

Zona quid sit, et quotuplex. Vide *verb. Mundus*, n. 155.

Zona torrida quae sit, et quare sic dicta, num. 154.

Zonae temperatae quae sint, et quare sic dictae, n. 155.

Zonae frigidae quae sint, et quare sic dictae, n. 156.

INDEX BIOGRAPHICUS ET BIBLIOGRAPHICUS

AUCTORUM QUI IN L. FERRARIS BIBLIOTHECA REFERUNTUR,

ORDINE ALPHABETICO DIGESTUS,

necnon et

INTERPRETATIO SIGLORUM QUAE IN EORUM NOMINIBUS ADHIBENTUR.

A

ABB. — Nicolaus de Tudeschis (Tedeschi), natione Siculus, ordinis S. Benedicti, Abbas Monacensis, archiepiscopus Panormitanus, et utroque hoc nomine citatus, scripsit *Commentaria in libros Decretalium*, — *Consilia*, — *Questiones*, — *Practica*, et plurima alia. E vita exiit anno 1445.

ABBAD. — Abbadie Jacobus, Benearenensis, pastor et theologus heterodoxus, multos scripsit libros, inter quos praesertim: *Tractatus de veritate religionis Christianae*, — *De divinitate Christi*, — *De arte cognoscendi seipsum*, qui a Catholicis etiam merito commendantur. Obiit anno 1727.

ABBAUD. — Abbaudus abbas, natione Gallus, floruit saeculo XI, et scripsit librum cui titulus: *De fractione corporis Christi*, qui exstat inter *Analecta Mabillonii*.

ABELL. — Abelli Ludovicus, e Gallia oriundus, episcopus Ruthenensis, migravit ad Dominum anno 1691. Illius opera praecipua sunt: *Medulla theologica*; — *Vita S. Vincentii a Paulo*, — *Traditio Ecclesiae de cultu B. Mariae*, — *Meditationes*, etc., etc. Quoad alia ejus scripta, vide *Mémoires de Nicéron*, tom. XLI.

AB INSUL. — Petrus ab Insula, monachus ordinis Minorum, dictus *Doctor notabilis*, scripsit *Commentaria in Psalmos Davidis*, — *In quatuor libros Sententiarum*, etc., etc.

A BORG. — Ludovicus a Borgia, monachus, scri-

psit librum cui titulus: *Propugnaculum theologicum pro conceptione B. Mariae Virginis*.

ABRABAN. — Abrabanel Isaacus, patria Ulyssiponensis, religione Judaeus, Venetiis e vita sublatus anno 1508, multa scripsit idiomate Hebraico, scilicet: *Commentaria in Vetus Testamentum*, — *Tractatus de creatione mundi*, — *De principiis religionis*, etc., etc. Vide Nicéron, tom. XLI.

ABUL. — Alphonsus Tostatus (Tostat), natione Hispanus, episcopus Abulensis, quo nomine citari solet, obiit anno 1454. Illius in tumulo inscribitur versus sequens:

Hic stupor est mundi qui scibile discutit omne.

Scripsit *Commentaria in sacram Scripturam*, — *Tractatus de sanctissima Trinitate*, — *De conceptu virginati*, — *De optima politica*, et multa alia, quae edita sunt Coloniae, 1612, 17 vol. in-fol.

ACCURS. — Accursius Franciscus (Accurse), natione Florentinus, jurisconsultus eximius, scripsit *Glossam Magnam*, in qua collegit decisiones jurisperitorum praecedentium in Jus Romanum. Obiit anno 1279.

ACCURS. — Accursius Franciscus, filius praecedentis, Bononiae Juris civilis et Pontificii professor, e vivis sublatus circa annum 1550, nomen suum posteritati commendavit scriptis sequentibus: *Corpus Juris canonici*, — *Glossae ad Institutiones Justiniani*, — *Glossae in Joannem antiquum glossatorem*, — *Casus longi super v libros Decretalium*, — *Casus summarii super sextum Decretalium*, — *Casus*

breves super sextum Decretalium et Clementinas, etc., etc.

ACHERY. — Joannes Lucas d'Achery, natione Gallus, monachus ordinis S. Benedicti, anno 1685 vita functus, concinnavit opus eximium cui titulus: *Spicilegium veterum scriptorum*.

ACOST. — Acosta Josephus, natione Hispanus, patria Methymnensis, Societatis Jesu theologus, vir facunda et doctrina excellens, Salmanticensis collegii eum teneret habenas, mortalitatem exiit, anno 1600, aetatis suae 60. Scripsit *De Christo revelato libros novem*, — *De temporibus novissimis libros quatuor*, — *De natura novi orbis libros II*; — *De promulgatione Evangelii apud barbaros*, sive *De procuranda salute Indorum libros sex*, — *Historiae naturalis et moralis Indiae libros septem*, etc., etc.

ACT. ECCLES. MEDIOLAN. — Acta Ecclesiae Mediolanensis, quae sunt septem concilia provincialia olim Bergomi impressa.

A CUGA. — Theodosius a Cugna, natione Lusitanus, patria Ulyssiponensis, ordinis S. Augustini monachus, labore et studiis exhaustus, vitam Deo reddidit anno 1742. De illius scriptis subjecta feruntur: *Proemialia theologiae universae*, — *De incarnatione*; — *De adoratione*, — *De resurrectione*, et plurima alia Lusitano idiomate concinnata.

ADO VIENN. — Sanctus Ado, archiepiscopus Viennensis, migravit ad Dominum anno 875, et scripsit *Chronicon universale et Martyrologium*.

ADRIAN. — Adrianus Adriani, natione Belga, patria Antverpiensis, e Societate Jesu vir religione et pietate valde clarus, asceticus scriptor, vitam reliquit anno 1580. Dedit idiomate Belgico opuscula varia spiritualium exercitationum, sapius recusa his titulis: *De inspiratione, seu interna locutione*, — *Mons pietatis*, — *In orationem Dominicam*, — *Tres nitidi tractatus*, I. *De vita activa*, II. *De bonis temporalibus*, III. *De operibus misericordiae*; — *De origine et progressu vitae cenobiticae*, — *De obedientia*, — *De paupertate evangelica*, — *De confessione*, — *De communione frequenti*, etc., etc.

ÆGID. ROM. — Ægidius Romanus (Gilles Colonne ou Gilles de Rome), natione Italus, e Columnensium familia, ordinis S. Augustini prior generalis, archiepiscopus Bituricensis, S. Thomae Aquinatis quondam auditor, dictus *Doctor fundatissimus*, obiit Avenione anno 1516, et Parisiis tumulatus est cum hoc epitaphio: « Hic jacet aula morum, vitae munditia, archiphilosophiae Aristotelis perspicacissimus commentator, clavis et doctor theologiae, » etc. Scripsit *Tractatum de regimine principis*, — *Commentaria in primum et secundum librum sententiarum*, — *In Canticum*, — *In Epistolam ad Romanos*, et plura alia tum philosophica tum theologica opera.

AFFLICT. — Afflictus Matthæus (Afflito), jurisconsultus Neapolitanus, vita functus anno 1510, multa scripsit, sed praesertim de legislatione regno-rem Neapolis et Siciliae.

AFFLICTUS alter (Joannes Maria), Neapolitanus, monachus ordinis S. Dominici, scientia mathematicorum clarus, obiit anno 1673, et scripsit: *Miscellanea philosophica ac theologica*, — *Tractatum de arte urbes muniendi*, etc.

AGUIR. — Aguirre (Josephus Faenza de), natione Hispanus, ordinis S. Benedicti monachus, S. E. R. cardinalis, scientia et pietate clarus, migravit ad Dominum anno 1699. Illius scripta sunt: *Collectio conciliorum Hispaniae*, — *Historia conciliorum Hispaniae*, — *Theologia S. Anselmi*, — *Defensio cathedrae S. Petri*, — *Ludi Salmanticenses*, vel *Dissertationes theologicae*, etc., etc. Bossuetius, Meldensis episcopus, qui fuit olim ejus adversarius, illum vocat *La lumière de l'Eglise, le modèle des mœurs, l'exemple de la piété*.

AJAL. — Ajala vel Ayala (Martinus Peresius de), natione Hispanus, archiepiscopus Valentiniensis, an-

no 1566 fato functus, scripsit: *Tractatum de traditionibus apostolicis*, — *De vera ratione Christianismi*, — *Instructionem*, etc.

AJALA alter, pronomine Balthasar, scripsit *Tractatum de jure, officio et disciplina militari*.

ALBAN. — Albanus Joannes Hieronymus (Albani), Bergomensis inquisitor, S. R. Ecclesiae cardinalis, multa scripsit in Jus canonicum et civile, scilicet: *De immunitate Ecclesiarum*, — *De potestate Papae et concilii*, — *De cardinalibus et de donatione Constantini*, etc., etc. Deo animam reddidit anno 1591.

ALBASPIN. — Albaspineus Gabriel (de l'Aubespine), natione Gallus, episcopus Aurelianensis, Henrici IV et Ludovici XIII consiliarius, anno 1650 vita functus, scripsit: *Tractatum de veteribus Ecclesiae ritibus*, — *Tractatum de administratione Eucharistiae*, — *Notas in concilia*, — *In Tertullianum*, etc., etc.

ALBERGH. — Alberghinus Joannes, Panormitanus, ordinis S. Francisci monachus, sacrae theologiae doctor, S. Officii consultor et censor, scripsit: *Manuale qualificatorum SS. Inquisitionis*, — *Lucubrationes scholasticas*, etc., etc. Obiit Panormi, anno 1644.

ALBERIC. — Albericus Trium Fontium, monachus ordinis Cisterciensis in episcopatu Catalaunensi, natione Gallus, historiographus, claruit saeculo XIII, et scripsit *Chronicon*, quod incipiens a constitutione mundi, in gestis anni 1242 desinit.

ALBERT. — Albertus Petrus (Alberti), monachus et prior cenobii Cluniacensis, vita functus anno 1457, scripsit *Tractatum de decimis novalibus*.

ALBERTUS LEANDER (Alberti), natione Boloniensis, monachus ordinis S. Dominici, historiographus scriptor, e vivis sublatus anno 1552, concinnavit *Historiam Bononiae*, — *Chronicon familiarum Bononiensium*, — *Descriptionem Italiae*, etc.

ALBERTUS JOHANNES (Alberti), natione Batavus, theologus et philologus, anno 1752 fato functus, scripsit *Glossarium Graecum in sacros libros*.

ALBERTUS VALENTINUS (Alberti), natione Silesius, theologus et poeta, vitam finivit anno 1697, et scripsit *Compendium juris naturalis*.

ALBERT. MAGN. — Albertus, ob singularem sapientiam cognomento Magnus, natione Suevus, Ordinis S. Dominici monachus, Ratisponensis episcopus, animam Domino reddidit anno 1282. Scripsit *Summam theologiam*, — *Commentaria in Magistrum sententiarum*, et alia pene innumera, in 21 volum. in fol. collecta, quae Trithemius recenset.

ALBERT. DE ALBERT. — Albertus de Albertis, natione Germanus, patria Tridentinus, Societatis Jesu theologus, obiit anno 1676. Scripsit: *Generales vindicias adversus famosos Gasparis Scioppij libellos*, — *Paradoxa moralia de ornatu mulierum*, — *Actionem in eloquentiae tum profanae tum sacrae corruptores*, — *Lucubrationem theologicae, scholasticam et canonicam*, etc., etc.

ALBERT. — Albitius Franciscus (Albizzi), natione Italus, S. R. Ecclesiae cardinalis, mortalitatem exiit anno 1684. Scripsit *Tractatum de jurisdictione cardinalium*, — *Tractatum de inconstancia in fide*, etc.

ALCAZ. — Ludovicus ab Alcazar, patria Hispanensis, e Societate Jesu theologus, anno 1613 defunctus, scripsit opus cui titulus: *Vestigatio arcani sensus in Apocalypsi*, — opusculum *De ponderibus et mensuris*, — *De malis medicis*, et alia *In Scripturam*.

ALCIAT. — Alciatus Andreas (Alciat), natione Italus, jurisconsultus maximus, multa scripsit in Jus civile et de multis aliis quae in sex volum. in fol. collecta sunt. Obiit anno 1550.

ALCOZ. — Joannes de Alcozer, natione Hispanus, ordinis S. Francisci monachus, edidit *Carenontale Missale*, iis qui de sacris ritibus tractant, valde acceptum.

ALCOZ. — Franciscus de Alcozer, natione Hispanus, ordinis S. Francisci monachus, vir iudicio et scientia divinarum et humanarum litterarum præstantis, Hispanicè prelo dedit: *Confessionarium breve*, seu *Summam casuum conscientiarum*, — *Tractatum de ludo*, etc.

ALCUI. — Alcuinus Flaccus Albinus, natione Anglus, Bedæ Venerabilis alumnus et Caroli Magni præceptor, obdormivit in Domino anno 802. Plurima scripsit, collecta in 2 vol. in fol. Ratisb. 1777.

ALDER. — Bernardus de Alderete, natione Hispanus, patria Zamorensis, e Societate Jesu, professor theologiae et primus sui ordinis doctor Universitatis Salamanticensis, anno 1657 vita functus, scripsit *Commentaria et disputationes in tertiam partem D. Thomæ*, — I. *De incarnati Verbi mysteriis et perfectionibus*, — II. *De visione et scientia Dei*, — III. *De voluntate Dei, prædestinatione et reprobatione*, etc., etc.

ALEGAM. — Alegambe Philippus, natione Belgæ, patria Bruxellensis, e Societate Jesu, anno 1652 e vivis ablati, concinnavit *Bibliothecam scriptorum Societatis Jesu*, — *Vitam P. Joannis Cardini Lusitani*, — *Heroes et victimas charitatis*, — *Mortes illustres et gesta eorum de Societate Jesu, qui in odium fidei ab hæreticis vel aliis occisi sunt*, etc., etc.

ALEMAN. — Alemanicus Alexander, natione Saxo, monachus ordinis Minorum S. Francisci, dictus *Doctor illibatus*, scripsit *In quatuor libros Sententiarum*, — *Commentaria in Apocalypsim*, etc. De tempore quo ad patres abierit, nihil apud auctores invenitur.

ALENS. — Alensis, vel Alexander de Ales, natione Anglus, ordinis Minorum S. Francisci monachus, cognomento dictus *Doctor irrefragabilis*, S. Bonaventuræ Scoti, ac secundum multos, etiam D. Thomæ præceptor, et hinc vocatus *Doctor doctorum*, moralitatem exiit anno 1245. Scripsit *Summam theologiae*, — *Grammaticalia*, — *In quatuor libros Sententiarum*, — *Commentaria in omnes fere libros SS. Scripturæ*, multaque alia, quæ recensentur in *Bibliotheca Franciscana*, tom. 1, pag. 21.

ALEX. AB ALEXAND. — Alexander ab Alexandria, patria Mediolanensis, minister generalis totius ordinis Minorum, diem clausit extremum anno 1514. Scripsisse fertur: *In Magistrum sententiarum*, — *Summam questionum S. Bonaventuræ*, — *De memoria rerum difficilium*, — *In quatuor libros sententiarum*, — *Tractatum de usuris*, — *Postillas in Ecclesiasticum, Tobiam, Isaiam, in Evangelium Joannis, in Epistolas S. Pauli*, etc., multaque alia.

ALEX. AB ALEXAND. — Alexander ab Alexandro (Alessandro Alessandri), jurisconsultus Neapolitanus, Romæ defunctus anno 1525, scripsit librum cui titulus: *Genialium dierum libri sex*.

ALLAT. — Allatus Leo (Allacci), natione Chius, Bibliothecarius Vaticanus, vir scientia clarus, obiit anno 1669. Scripsit: *De Ecclesiæ Orientalis et Occidentalis perpetua consensione*, — *Græciæ orthodoxæ scriptores*, — *De utriusque Ecclesiæ in dogmate de purgatorio consensione*, — *De libris ecclesiasticis Græcorum*, — *De ten. plis Græcorum recentioribus*, etc., etc. Quoad omnia ejus opera, vid. Nicéron, tom. VIII et X.

ALLIACEN. — Alliaccensis, vel Petrus de Alliaco, Cameracensis episcopus, S. R. Ecclesiæ cardinalis, natione Gallus, plenus laboris et dierum anno 1425 migravit ad Dominum, et corpus ejus Cameraci in ecclesia cathedrali sepultum est. Multa scripsit tum edita tum manuscripta, et præsertim librum cui titulus: *De potestate ecclesiasticæ origine*.

ALLOZ. — Joannes de Alloza, natione Peruanus, patria Limensis, origine Hispanus, Societatis Jesu theologus, ex hac vita decessit cum opinione eximie sanctitatis Linæ anno 1666. Scripsit: *Cælum stellatum Mariæ*, — *Convivium divini amoris*, — *De excellentiis S. Josephi*, — *Flores summarum*, vel

Alphabetum morale omnium fere casuum, quæ confessariis contingere possunt, etc.

ALMAIN. — Almainus Jacobus (Almain), natione Gallus, patria Senonensis, doctor Sorbonicus, theologiae in Parisiensi Academia professor meritissimus, anno 1515 defunctus, scripsit: *Moralia*, — *In tertium librum Sententiarum*, — *De potestate Summi Pontificis*, etc.

ALTIMUR. — Altimura Stephanus, vide Lequien Michael.

ALTOGR. — Altogradus Lælius (Altogradi), natione Italus, patria Lucensis, jurisconsultus eximius, claruit sæculo XVII, et diversa scripsit de jure, sed præsertim opus cui titulus: *Consultationes*.

ALVAR. — Alvarez Balthasar, natione Lusitanus, vir insigniter doctus, e Societate Jesu theologus, obiit anno 1630. Concinnavit *Indicem expurgatorum librorum ab exorto Lutero*, — *Tractatum de anima separata*, etc.

ALVAR. — Jacobus Alvarez de Paz, natione Hispanus, patria Toletanus, e Societate Jesu theologus, anno 1620 fato functus, scripsit: *De vita spirituali ejusque perfectione libros novem*, — *De exterminatione mali et promotione boni lib. quinque*, — *De inquisitione pacis, sive studio orationis lib. quinque*, — *De vita religiose instituenda*, — *Meditationes*, — *De humilitate*, — *De virtutum adeptione*, — *De sacerdotum institutione*, et alia ascetica.

ALVAR. — Alvarez Didaeus, natione Hispanus, patria Granatensis, e Societate Jesu theologus, anno 1618 defunctus, edidit opusculum hac inscriptione: *Decisio casuum occurrentium in articulo mortis circa sacramenta*, — *Tractatum de testamentis*, etc.

ALVAR. — Alvarez Didacus, natione Hispanus, ordinis S. Dominici monachus, archiepiscopus Traneensis, migravit ad cælos anno 1635. Scripsit: *De auxiliis divinæ gratiæ*, — *Concordiam liberi arbitrii cum prædestinatione*, — *Commentaria in Isaiam*, — *In summam D. Thomæ*, etc.

ALVAR. PEL. — Alvarus Pelagius (Paez), natione Hispanus, ordinis S. Francisci monachus, episcopus Silvensis, e vivis anno 1532 sublatus, scripsit opus insigne cui titulus: *De planctu Ecclesiæ*. Libros duos opus continet, in quibus ecclesiasticorum, omniumque reipublicæ Christianæ statuum defectus clarissimo ordine reprehendit, adjunctis sermo ad singula verba textibus utriusque juris et sanctæ Scripturæ locis, — *Summam theologicam*, — *Commentaria in quatuor libros Sententiarum*, etc.

ALVIS. — Alviset Vincentius, natione Gallus, patria Vesontionensis, ordinis S. Benedicti monachus, miseram hanc vitam pro meliore relinquens anno 1675, posteritati legavit librum cui titulus: *Murem sacre vestis sponsæ Regis æterni vermiculata*, opus de privilegiis ordinum regularium; Venetiis, 1661, in-4º.

AMALAR. — Amalarius Fortunatus, episcopus Trevirensis, Alcuini discipulus, ordinis S. Benedicti, anno 814 vita functus, scripsit libros quatuor de divinis officiis, — *Tractatum de sacramento baptismi*, etc.

AMAT. — Michael de Amato, natione Neapolitanus, utriusque juris doctor eminentissimus, congregationis Missionum protonotarius, obiit anno 1729. Scripsit *dissertationes theologicas*, inter quas: *De inferni situ*, — *De ritu quo in primitiva Ecclesia fideles sanctam Eucharistiam percepturi manibus excipiebant*, — *Quomodo Christus in ultima cæna Eucharistiam benedixit*, — *De opobalsami specie ad sacrum chrisma conficiendum requisita*, etc., etc.

AMBIAN. — Georgius Ambianensis (Georges d'Amiens), natione Gallus, religione Capuccinus, eruditissimus theologiae professor, e vita exiit anno 1657. Varia reliquit opera, quorum præcipua: *Tertullianus redivivus, scholis et annotationibus illustratus*, — *Tripa S. Pauli theologia moralis, positiva et mystica*, — *Theologia SS. Patrum in sex tomis distributa*, etc., etc.

AMBROS. — Sanctus Ambrosius Romanus, archiepiscopus Mediolanensis, doctor Ecclesiæ Latinæ, 397, multa scripsit, quæ videnda in cursu completo *Patrologiæ Latinæ*, edit. J. P. Migne, tom. XIV, XV, XVI et XVII.

AMENDOL. — Amendolia Thomas, monachus ordinis Prædicatorum, scripsit *Opera moralia de septem sacramentis*.

AMENUS. — Ludovicus de Ameno, monachus Ordinis Minorum, scripsit librum cui titulus: *Practica criminalis de delictis et penis*.

AMES. — Amesius Guillelmus (Ames), natione Anglus, theologus et pastor heterodoxus, anno 1635 fato functus, scripsit: *Tractatum de casibus conscientiarum*, — *De conscientia et ejus jure*, — *Medullam theologicam*, — *Puritanismum Anglicanum*, etc., etc.

AMEYD. — Ameyden, vel Ameydenius Theodorus, advocatus Romanus, scripsit *Tractatum de officio et jurisdictione Datarii*, — *De stylo Datarie*, etc.

AMIC. — Amicus Bartholomæus (Amico), natione Italus, e Societate Jesu theologus scholasticus, e vita migravit anno 1649. Scripsit: *In universam Aristotelis philosophiam notas et disputationes*, — *De communibus principiis philosophiæ et theologiæ*, — *De plagis et vulneribus Jesu et Mariæ Meditationes*, — *Regulas conscientie meticulousæ*, etc.

AMIC. — Amicus Franciscus (Amico), natione Italus, patria Cosentinus, theologiae doctor Societatis Jesu, ad laborum præmia vocatus anno 1651, scripsit *Cursum theologicum juxta scholasticum hujus temporis Societatis Jesu methodum*, in quo sequentes reperiuntur tractatus: I. *De Deo uno et trino*, — II. *De natura angelorum*, — III. *De fine hominis ultimo*, — IV. *De fide, spe et charitate*, — V. *De justitia et jure*, — VI. *De Incarnationis mysterio*, — VII. *De sacramentis in genere, de baptismo, confirmatione et Eucharistia*, — VIII. *De sacramento penitentiae et extreme unctionis*, — IX. *De matrimonio*.

AMMON. — Ammonius Alexandrinus, Saccas cognomento dictus, philosophus Christianus, Origenis et Plotini Egyptii magister, claruit sæculo III, et scripsit: *De consonantia Matris et Jesu*, — *Canones evangelicos*.

AMORT. — Amortius Eusebius (Amort), natione Bavaricus, regularis canonicus ordinis S. Augustini, astronomica scientia elarus, varia scripsit sub his titulis: *Philosophia Pollingena*, — *Tractatus historico-theologicus de indulgentiis*, — *De casibus conscientie supplementum*, — *Regulæ ex Scriptura, conciliis et SS. Patribus excerptæ de apparitionibus, revelationibus*, etc. Obit anno 1775.

A MOSTAZ. — Franciscus a Mostazo, doctor utriusque juris, scripsit: *De causis piis in genere, et in specie*.

ANACLET. — Anacletus Reiffenstuel, vide Reiffenstuel.

ANAST. (S.) — Sanctus Anastasius Sinaita, monachus, theologus et scriptor asceticus, ad cælos migravit anno 680. Varia concinnavit opera: *Anagogicæ contemplationes in Hexaemeron*, — *Questiones*, — *Synaxin*, etc.

ANASTAS. BIBLIOT. — Anastasius S. R. Ecclesiæ Bibliothecarius, scriptor ecclesiasticus, obiit circa annum 875. Scripsit *Historiam ecclesiasticam de Vitæ Romanorum pontificum sive Librum pontificalem*, etc.

ANCHARAN. — Petrus de Ancharano, natione Italus, patria Bononiensis, jurisconsultus peritus, obiit anno 1417. Scripsit *Commentaria in Decretales*, — *In Clementinas*, — *In Digestum*, — *Consilia juris*, etc. In epitaphio ejus tumulo inscripto vocatur *Juris canonici speculum, et civis anchora*.

ANDRAD. — Didacus Payva de Andrada, natione Lusitanus, patria Conimurigenis, theologus eximius, scripsit *Defensionem Tridentinæ fidei*, — *Orthodoxas questiones adversus hæreticos*, etc. Obit anno 1575.

ANDRAD. — Alphonsus de Andrada, natione Hispanus, patria Toletanus, Societatis Jesu theologus, S. Inquisitionis in Hispania qualificator, vitam finit Madriti, anno 1672. Multa scripsit ascetica idioma Hispanico: *Militiam spiritualem*, — *Monita spiritualia*, — *Meditationes*, — *Viam vitæ*, — *De veneratione sanctarum imaginum*, etc., etc.

ANDREAS. — Joannes Andreas (Jean d'Andrea), natione Italus, patria Bononiensis, jurisconsultus et canonista, anno 1348 defunctus, multa de jure canonico scripsit et præsertim: *Commentaria in Clementinas*, — *In sex libros Decretalium*, — *Novellas*, etc.

ANDRES. — Antonius Andres, seu Andreas, natione Hispanus, ordinis Minorum S. Francisci monachus, Scoti discipulus, a suis et non suis *Doctor dulcissimus* nuncupatus, claruit circa annum 1520. Scripsit, et accurate: *Commentarios in artem veterem Aristotelis*, — *In quatuor libros Sententiarum*, etc.

ANGEL. — Emmanuel ab Angelis, natione Lusitanus, ordinis S. Francisci monachus tertiaris, scripsit: *Triumphum S. Virginis Mariæ sine peccato originali conceptæ*, — *Historiam universalem regnorum mundi*, — *Doctrinam moralem, ac politicam prædicabilem pro mundi gubernio*, etc. Tempus quo floruerit adhuc latet.

ANGEL. — Mutius de Angelis, natione Italus, patria Spoletinus, Societatis Jesu theologus eximius, repentino vehementique morbo extinctus est, anno salutis 1597, ætatis vero 59. Reliquit *Commentarios in omnes fere libros philosophicos Aristotelis*, — *In summam S. Thomæ*, — *Notas in Epistolas D. Pauli*, — *In Evangelium S. Matthæi*, etc.

ANGELOM. — Angelomus, natione Gallus, Ordinis S. Benedicti monachus Lexoviensis, sæculo IX clarus, scripsit *Commentaria in quatuor libros Regum, et Canticum*.

ANGELUS A CLAVAS. — Angelus a Clavasio, dictus Carletus, natione Italus, Ordinis S. Francisci monachus, familiæ Observantium vicarius generalis, sanctæ cruciatæ commissarius apostolicus, utroque jure peritus, pro fide laudabiliter et acerrime pugnavit, et occubuit anno 1495. Supersunt ejus ingenii et pietatis monumenta: *Summa casuum conscientiarum*, vulgo dicta *summa angelica*, — *Arca fidei*, — *De restitutionibus*, etc.

ANGLES. — Josephus Angles, natione Hispanus, patria Valentinus, ordinis S. Francisci monachus, episcopus Bosanensis, floruit circa annum 1580. Opus scripsit valde commendatum cui titulus: *Flores theologicarum questionum in secundum et quartum librum Sententiarum*.

ANGRIAN. — Michael Angrianus (Angriani), vel Ayguani, patria Bononiensis, ordinis Carmelitarum monachus, Universitatis Parisiensis doctor, obiit anno 1400. Varia reliquit opera quibus tituli: *In cognitus in Psalmos*, id est commentarius, — *Questiones disputate in librum IV sententiarum*, etc.

ANNAT. — Franciscus Annatus, natione Gallus, patria Ruthenensis, Societatis Jesu decus eximium, orthodoxæ fidei patronus, hæresum malleus, e terra in cælum abiit, anno 1670. Multa Latine et Gallice scripsit, tribus tomis in-4º collecta, Parisiis, 1666.

ANNAT. — Petrus Annatus, doctrinæ Christianæ congregationis superior, scripsit *Apparatum ad positivam theologiam methodicum*, 2 vol. in-4º, 1705.

ANSALD. — Castus Innocentius Ansaldo (Casto Innocente Analdi), natione Italus, patria Placentinus, monachus ordinis S. Dominici, theologiae professor eximius, vitam exiit mortalem anno 1779. Plurima concinnavit opera, inter quæ exstant: *Dissertatio de veteri Egyptiorum idololatria*, — *De principiorum legis naturalis traditione libri tres*, — *De baptismo in Spiritu sancto et igni commentarius philologus*, etc., etc. — Alter Analdi Thomas, theologus, scripsit librum cui titulus: *Thesaurus theologicus*.

ANSELM. (S.) — Sanctus Anselmus, Cantuariensis archiepiscopus, natione Italus, ex ordine S. Benedicti, migravit ad cœlos anno 1109. Scripsit *Meditationes*, — *Orationes*, etc., etc.

ANTONELL. — Nicolaus Maria Antonelli, natione Italus, S. R. Ecclesiæ cardinalis, vir eruditione clarus, obiit anno 1767. Multa scripsit de veteri Ecclesiæ disciplina, quorum præcipua: *Vetus Missale Romanum, præfationibus et notis illustratum*, — *De titulis quos S. Evaristus Romanis presbyteris distribuit*, etc., etc.

ANTONELL. — Joannes Carolus Antonellus (Antonelli), episcopus Ferentinus, juris utriusque doctor, theologus et canonista eximius, scripsit *Tractatum de iuribus et oneribus clericorum*, — *De regimine Ecclesiæ, de tempore legati, de loco legati*, etc.

ANTONIN. (S.) — Sanctus Antoninus, natione Italus, patria Florentinus, ordinis Prædicatorum monachus, archiepiscopus Florentiæ, migravit ad Dominum anno 1459, ætatis suæ 70. Reliquit *Summam theologiæ moralis, partibus iv distinctam*, — *Summam historiam*, — *Summulam confessionis, vel Tractatum de instructione simplicium confessorum*, etc., etc.

ANTONIUS (S.) de Pad. — Sanctus Antonius de Padua, natione Lusitanus, patria Ulyssiponensis, ex sepultura loco de Padua nuncupatus, ordinis S. Augustini monachus, theologiæ professor, cœlos petiit anno salutis 1251, ætatis vero 35. Scripsit *Expositionem mysticam in omnes ferme sacræ Scripturæ libros*, — *Concordantias S. Scripturæ*, et multa alia.

ANTONIUS VENET. — Antonius a Venetiis, natione Italus, ordinis Minorum S. Francisci monachus, scripsit Italico idiomate librum sub hoc titulo: *Ecclesia Jesu Christi contra Picenninum*.

ANTONIUS GUEV. — Antonius Guevara, natione Hispanus, patria Alavensis, ordinis S. Francisci monachus, episcopus Mindoniensis, concionator, chronographus, et a consiliis imperatoris Caroli V, obiit anno 1544. Multa scripsit idiomate Hispanico, sed in omnes ferme Europæ gentis linguas translata, et quorum præcipua sunt: *Mons Calvariæ*, — *Oratorum religiosorum*, — *Horologium principum*, — *Epistolæ familiares*, — *Disputatio contra Judæos*, — *De contemenda vita aulica*, — *Monita Gratorum*, — *De inventoriis artis nauticæ*, — *Chronica imperialia Caroli V*, etc., etc.

ANTONIUS — Antonius Paulus Gabriel, natione Gallus, e Societate Jesu, philosophiæ et theologiæ professor clarus, anno 1745 vita functus, scripsit *Theologiam universam dogmaticam*, — *Theologiam moralem universam, omnia morum et præceptorum principia complectentem*; plurima etiam dedit opuscula ascetica.

ANTONIUS GEN. — Antonius Genuesis, philosophica simul et theologica scientia clarus, scripsit *Institutiones theologicas*, — *Elementa artis logicæ*, — *Elementa metaphysica*, etc. Obiit anno 1770.

ARAGON. — Petrus de Aragon, natione Hispanus, ordinis S. Augustini monachus, theologiæ doctor Salmanticensis et hujus Universitatis professor, claruit sæculo xvi. In lucem emisit *Commentarium in secundam secundæ D. Thomæ de fide, spe et charitate*, — *Item de justitia et jure*, etc.

ARCHIDIAC. — Guido Bosius, Bononiensis archidiaconus, et hoc nomine citatus, edidit commentarium in Decretum Gratiani *Rosarium* inscriptum. Est et alter Archidiaconus, Joannes de Anania dictus, qui edidit *Commentaria in Decretales*, et unum volumen *Conciliorum*.

ARCP. — Petrus Arcudius, natione Græcus, patria Coreyranus, obiit circa annum 1654. Scripsit: *De concordia Ecclesiæ occidentalis et orientalis in septem sacramentorum administratione*, — *Utrum*

detur purgatorium? — Opuscula de processione Spiritus sancti.

ARET. — Angelus Gambellinus ab Aretio sua patria sic dictus. Edidit *Commentarium in instituta, consilia*, etc.

ARETIN. — Franciscus Aretinus, ordinis S. Francisci monachus, scripsit *Commentaria in quatuor libros Sententiarum*, — *Practica*, — *Criminalia*, etc.

ARGENT. — Thomas de Argentina, natione Germanus, Hagenoæ in Alsatia natus, Argentinensis communiter dictus a cathedra Argentinensi quam gloriosissime moderatus est, ordinis S. Augustini monachus, theologiæ doctor Parisiensis, scientia et pietate clarus, obdormivit in Domino anno 1557. Ad posteros exaravit: *Libros quatuor in Magistrum sententiarum*, — *Sermones ad clerum*, — *Solutiones e sacra Scriptura*, — *Decreta et Constitutiones*, etc.

ARIAS. — Alvarus Arias de Armenta, natione Hispanus, Societatis Jesu theologus, anno 1643 e vivis ablati, scripsit Hispanicè: *Contractum spirituale hominis cum Deo*, — *Encomia SS. Eucharistiæ et B. V. Mariæ ex sacra Scriptura deprompta*, — *Meditationes ad S. Ignatii exercitia*, etc.

ARIAS FRANCISCUS, natione Hispanus, Societatis Jesu theologus, vir singulari ingenio, eximia religione et prudentia clarus, anno 1605 obiit, et scripsit: *De profectu spirituali, de vera dissidentia sui ipsius, de mortificatione sui*, — *De oratione mentali, de imitatione B. V. Mariæ et de Rosario ejusdem*, — *De præsentia Dei et de confessionis et Eucharistiæ sacramentis*, — *De gravitate peccati mortalis et damnis quæ affert animæ*, — *De imitatione Christi*, etc.

ARIAS alter, prænomine Franciscus, scripsit *Tractatum de bello et ejus justitia*.

ARING. — Paulus Aringhius (Aringhi), natione Italus, patria Romanus, congregationis Oratorii presbyter, anno 1676 fato functus, scripsit: *Romam subterraneam*, — *Monumenta infelicitatis, sive Mortes peccatorum pessimas*, — *Triumphum penitentia, seu Selectas præutentium mortes*.

ARISTOT. — Aristoteles Stagiritæ, Nicomachi filius, Platonis discipulus, Alexandri Magni præceptor, natus ante Christum anno 384, obiit anno ante Christum 322, ætatis vero suæ 62. Scripta concinnavit pene innumera: *Organon*, — *Rhetoricæ et poeticæ*, — *Ethica ad Nicomachum*, — *Ethica magna*, — *De animalium historia*, — *De mundo*, — *De anima*, etc., etc.

ARMILLA. — Bartholomæus Fumus, Villarensis Piacentinus, ordinis Prædicatorum S. Domini religiosus, hæreticæ pravitate inquisitor, utriusque juris doctissimus et theologus insignis, circa annum 1567 obiit, et scripsit: *Armilla auream, sive Summam casuum conscientia, quo nomine sæpius citatur*, — *Philotheam immortalis animi dignitatem*, etc.

ARNALD. — Antonius Arnaldus (Arnald), natione Gallus, patria Parisiensis, Sorbonicus doctor et theologus eximius, obiit anno 1694. Multa scripsit vernacula lingua, quorum præcipua: *l'Art de penser*, — *De la fréquente communion*, — *Traité des vraies et des fausses idées*, — *Perpétuité de la foi*, etc., etc.

ARNOB. — Arnobius, Senior dictus, natione Afer, rhetor et philosophus Christianus, obiit circa annum 520, et scripsit libros octo adversus Gentes.

ARNOLD. — Gotofredus Arnoldus (Arnold), natione Germanus, theologus et pastor heterodoxus, Borussiae regis historiographus, fato functus anno 1714, scripsit: *Historiam Sclavorum*, — *Historiam Ecclesiæ et hæreseon*, — *Historiam theologiæ mysticæ*, etc.

ARRIAC. — Rodericus de Arriaga, natione Hispanus, patria Lucroniensis, Societatem Jesu anno 1606 ingressus, theologiam scholasticam Pragæ in collegio professor est, ejusdem urbis Universitatis cancellarius, studiorum præfectus generalis et do-

ctor, multos post labores mercede cœlesti donandus abiit, anno 1667. Scripsit *Cursum philosophicum et Cursum theologicum* tomis 8 in-fol. distinctum.

ARRIAC. — Paulus Josephus de Arriaga, natione Hispanus, gente Cantaber, patria Vergarensis, Societatis Jesu sacerdos, scientia, zelo et pietate clarus, post naufragium in aquis perit anno 1622. Scripsit: *Rhetoricæ Christiani partes septem*, — *Directorium spirituale*, — *Tractatum de extirpatione idololatriæ, et de mediis ad conversionem Indorum aptissimis*, etc.

ARRIB. — Franciscus de Arriba, natione Hispanus, ordinis S. Francisci monachus, theologus, provincialis minister, reginæ Christianissimæ Annæ Austriae confessor, episcopus primum Segoviensis, demum Civitatis designatus, claruit circa annum 1605. Scripsit opus egregium cui titulus: *De conciliatione prædestinationis et gratiæ cum humana libertate*.

ARRIG. — Joannes Baptista Arrighi, natione Italus, patria Florentinus, ordinis S. Francisci monachus, vir theologicis et lingua Græca versatissimus, theologiæ magister, et theologorum Facultatis decanus, animam cœlo reddidit anno 1605. In publicum commodum evulgari curavit: *Libros quatuor de elementis sacræ theologiæ*, — *Libros tres de beatitudine hominis*, — *Axiomata, sive Conclusiones prænotatas*, — *Enumerationem artium liberalium, et omnium scientiarum*, — *Elegantissimas orationes variorum argumentorum*, etc.

ARSD. — Richardus Arsdækin, vel potius Archdekin, natione Hibernus, patria Kilkenniensis, in Societatem Jesu anno 1642 admissus, vicissim docuit humaniores litteras, philosophiam, theologiam moralem et sacræ Scripturæ oracula partim Lovanii, partim Antverpiæ, ubi studiorum altiorum præfecti munus egit. Obiit circa annum 1685, et edidit idiomate Anglicano et Hibernico: *Tractatum de miraculis*, — *Theologiam polemicam, practicam, sacram*, — *Theologiam apostolicam*, — *Epitomen vitæ et miraculorum S. Patritii Hiberniæ apostoli*, etc.

ARTUR. — Arturus a Monasterio (Du Monstier), natione Gallus, patria Rothomagensis, ordinis S. Francisci monachus, vir ingenio et eruditione clarus, obdormivit in Domino anno 1662. Multa et eximia tum Latine tum Gallicè edidit opera, quorum tituli: *Vitæ multorum sanctorum et beatorum*, — *Pietas seu Devotio Gallica erga sanctam Dei genitricem Mariam*, — *Martyrologium Franciscanum*, — *Neustria pia*, — *Sacrum Gynecium, seu Martyrologium amplissimum*, — *Sanctitas monarchiæ Gallicæ, regum Christianissimorum eorumque filiorum*, — *Artifices hæreticorum*, — *De rebus Neustriacis volumina quinque*, etc.

ASCULAN. — Franciscus Asculanus, ordinis S. Francisci monachus, *Doctoris succincti* nomen sortitus, scripsit: *In quatuor libros Sententiarum*, — *Reportata in eosdem*, — *Opus contradictionum*, — *Improbationes quasdam*, etc. Claruit circa annum 1544.

ASSEMAN. — Josephus Simon Assemanus (Assemani), Maronita, archiepiscopus Tyrensis, et canonicus Vaticanus, Romæ vita functus anno 1768, scripsit *Bibliothecam orientalem Clementino-Vaticanam, recensentem manuscriptos codices Syriacos, Arabicos, Persicos, Turcicos*, etc.

ASSEMAN. — Josephus Moyses Assemanus (Assemani), e familia præcedentis, linguæ Syriacæ professor, obiit anno 1782, et plura reliquit opera, quorum tituli: *Codex liturgicus Ecclesiæ*, — *Dissertatio de sacris ritibus*, — *Commentaria de ecclesiis, eorum reverentia et asylo*, — *Commentaria de catholicis seu patriarchis Chaldæorum et Nestorianorum*.

ASTESAN. — Astesanus ab Asta in Subalpinis, ordinis S. Francisci minorita, theologus et canonicus

eximius, vir scientia clarus, ingenio profundus, struxit magnum volumen in libros viii distinctum de casibus conscientia sub titulo: *Summa Astesana*; scripsit insuper *Canones penitentiales*. Obiit anno 1558. — Astesanus alter, natione Italus, theologiæ doctor, qui parum post præcedentem floruit in ordine ejusdem S. Francisci, scripsit *Commentaria in Apocalypsim*, et in *libros Sententiarum*.

ASTI. — Joannes Baptista d'Asti, natione Italus, patria Genuensis de Albenga, ordinis S. Augustini monachus, Phoenix theologorum in Italia vocatus, obiit anno 1620, Sacarii apostolici præfectus et episcopus Tagastensis a summo Pontifice designatus. Posteritati scriptis consignavit: *Commentaria in iv libros sententiarum*, — *Commentaria in philosophiam Aristotelis*.

ATHANAS. (S.) — S. Athanasius, episcopus Alexandrinus, laboribus, sanctitate et scriptis preceleberrimus, Ecclesiæ Græcæ doctor eximius, migravit ad cœlos anno salutis 375, multa relinquens opera quæ videnda in *Cursu completo Patrologiæ Græcæ*, edit. J. P. Migne, tom. XXV, XXVI, XXVII et XXVIII.

ATTO. — Atto episcopus Vercellensis, circa annum 960 vita functus, scripsit *Commentaria, Decreta, Epistolas et Sermones*.

AUGUST. (S.) — Sanctus Augustinus Aurelius, Hipponensis episcopus, Ecclesiæ Latine doctor eximius, anno salutis 450, ætatis vero 76, obdormivit in Domino. Omnia ejus opera videnda in *Cursu completo Patrologiæ Latine*, edit. J. P. Migne, a tom. XXXII ad tom. XLVI.

AUGUST. ANT. — Augustinus Antonius, natione Hispanus, archiepiscopus Tarraconensis, jurisconsultus et canonista eximius, obiit anno 1586. Multa et utilissima posteritati legavit opera: *De emendatione Gratiani*, — *Antiquas collectiones decretalium*, — *Constitutiones Tarraconensis Ecclesiæ*, — *Canones penitentiales*, — *Epitomen juris canonici*, — *De propriis nominibus Pandectarum Florentinarum*, etc.

AUGUST. DE ANCON. — Augustinus de Ancona, sive Augustinus Triumphus, natione Italus, patria Anconitanus, ordinis Eremitarum S. Augustini, vir scientia et pietate clarus, ad cœlum translatus anno 1528, pene innumera suo angelico ingenio edidit opera, 56 voluminibus distincta, quorum præcipua sunt: *Summa de potestate ecclesiastica*, — *Novella super v et vi Decretalium*, — *Tractatus de potentia animæ*, — *De resurrectione mortuorum*, — *De potestate prælatorum*, — *De thesauro Ecclesiæ*, — *De prædestinatione, prescientia et libero arbitrio*, — *Commentaria in iv libros Sententiarum*, — *Expositiones et Commentaria in totam ferme Scripturam*, etc.

AULIS. — Petrus Aulisius (d'Aulizio), natione Italus, patria Neapolitanus, a Sancto Januario canonicus, multa scripsit de jurisprudentia, de architectura, rhetorica, etc. Reliquit *Commentaria ad Pandectas*, — *Animadversiones ad jurisprudentiam Capuanam*, etc. Obiit anno 1717.

AULUS GEL. — Aulus Gellius, grammaticus Romanus, floruit circa annum salutis 150, et scripsit *Noctes Atticas*.

AUREOL. — Petrus Aureolus (Oriol), natione Gallus, Vermetiæ, oppido ad Isaram fluvium natus, ordinis S. Francisci monachus, Aquis archiepiscopus et cardinalis, *Doctor sacundus et elegans* dictus, laurea doctorali in Parisiensi Facultate insignitus, multa et eximia posteritati dedit opera, quorum præcipua: *Compendium theologiæ in libros 8 partitum*, — *Commentarios in quatuor libros Sententiarum*, — *Breviarium Bibliorum*, — *Tractatum de decem præceptis*, — *Tractatum de paupertate*, — *Librum qui inscribitur Rosæ distinctiones*, etc. Obiit circa annum 1546.

AUSEN. — Ausonius Decius Magnus, natione Gal-